

ingen Ting ville i Nar, vi ville blot holde det gaaende; maasse vi saa til næste Nar ville Noget?

Udbrud: Det foreliggende Lovforslag maa vistnok siges at kunne danne et udmærket Grundlag for Forhandlingerne om den vigtige Toldslag. Jeg tror, at det i sine Principer væsentlig vil være et Udtryk for de Ansuelser, der herse hos Størstedelen af dette Things Medlemmer, og jeg kan sige hos Størstedelen af Folket. Tanken om en Værditold foresætter dog de fleste som et Udtryk for det mest retfærdige Princip, naar man i det Hele taget skal have Tolden, men alligevel tror jeg nok, at den ærede Forslagsstiller noget har under vurderet Bønselighederne ved at gennemføre dette Princip, og jeg maa nærmest slutte mig til den høitærede Finansminister i hans Betragtninger over dette Punkt. Dette vil jo imidlertid netop kunne blive Gjenstand for Forhandling i et Udvalg at finde en Toldlov, der fremtrædende under de hidtidige Sætsformer, dog gennem sine Sæter søger saavidt muligt at nærme sig til Værditolden. Jeg er enig med Forslagsstilleren i, at det vil være meget ønskeligt, om vi kunne gøre det saa billigt og saa let som muligt at leve her i Landet, til Nytte for Agerbruget, Haandværket, ja ogsaa for Industrien, men jeg er ogsaa enig med ham i, at man for at naae et saadant Maal selvfølgelig ikke er berettiget til at gaa hen pudselig at staa eller tilintetgjøre de Industrier, der allerede maatte være opvorne her i Landet i Læ af den eksisterende Beskyttelsestold. Det vil jo være et Udvalgs Op-gave at søge at finde en saadan Form, at man samtidig med at skænke Goderne ved en Revision af Toldloven tillige beskytter eller søger ikke at trænge nogen berettiget Interesse. Jeg kan i saa Henseende i alt Væsentligt slutte mig til det fortrinlige Foredrag, vi i Gaar hørte fra det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Nærgaard), saa jeg skulde ikke have taget Ordet i dette Dieblit, naar jeg ikke var bleven foranlediget dertil ved de temmelig mærkelige Udtalelser, der faldt fra den høitærede Finansminister. Ministeren udtalte, at Protektionismen, det protektionistiske System, vandt mere og mere Fodfæste i Europa, og det var absolut nødvendigt, at vi som en lille Stat fulgte med. Dertil svarede Repræsentanten for Maribo Amts 1ste Valgkreds meget rigtigt, at det forekom ham, at det Vigtigste var at tage Hensyn til vort eget Land og mindre til, hvorledes de andre bare sig ad, men jeg vil tillade

mig at tilføie, at det forekommer mig, at fordi de andre europæiske Magter føle sig tvungne til mere og mere at gaa ind paa det protektionistiske System for at fremtvinge til Statskasserne de enorme Beløb, som ere nødvendige for at vedligeholde deres storartede Militærsystem, derfor er der ingen Grund for os til at følge det samme Princip. For det Første, fordi vi ikke have Nødvendighed for at følge med i Kapløbet paa det militære Omraade, og for det Andet, fordi vi som det lille Folk gjorde bedre i under denne Overgangsperiode for Europa at tage alle de Fordele, som de Andres Systemer kunne bringe os, og blandt de Fordele er jo dog ubetinget den, at vi her saa ville kunne leve billigere end i noget andet Land. Det er nemlig dog sikkert, at Protektionismen fremavler i de paagældende Lande tidligere eller senere en betydelig Overproduktion, netop af de Industrier, som søges beskyttede, saa at man efterhaanden nødes til at konkurrere med hinanden indbyrdes, og derefter, for at kunne holde Priserne vedlige, til at sælge Overproduktionen til andre Lande, blot for at faae Omkostningerne ved Overproduktionen dækkede og holde Priserne oppe. Naar det sker, vilde der, naar vi vare et toldfrit Land, strømme Masser af Produkter ind til os og vi kunde have alt billigere her i Landet end i noget andet Land, og det vilde være en uhyre Fordele for den vigtigste Industri her i Landet, nemlig Jordbruget. Ministeren mente, at en saadan Tilstand vilde være til stor Glæde for vor hjemlige Industri, for vore Haandværkere og Arbeidere. Jeg skal senere komme dertil, men foreløbig kun glæde mig over hans klare Udtalelse om den lykkelige Tilstand, der vilde finde Sted i Europa, hvis man tænker sig Europa fri for Told. Det er jo klart, at Industrien i Europa ikke vil lide derved, den maa jo ligesuldt bestaa, men Handels-traktater vare jo saa selvfølgelig overflødige. Ja, ganske vist, Handels-traktater vare overflødige, men de betydelige militære Udgifter bleve ogsaa overflødige. Vi maa vel erindre, at ligesaa vel som en Toldmur reises væsentlig for at skaffe Penge til Militæretaten, ligesaa sikkert er det, at de militære Udgifter, de store Hæere, ere nødvendige, netop paa Grund af Toldmuren. Riv alle Toldboder ned, og den væsentligste Narlag til Krig forsvinder. Dette, at udvide sit Toldomraade for at skaffe sig flere Handelsforbindelser, der ikke kunne afbrydes af de andre protektionistiske Systemer, er bestandig Gjenstand for Kamp. Afstaa dem alle, og den væsentligste Grund til Krig hører op. Ligesaa vel